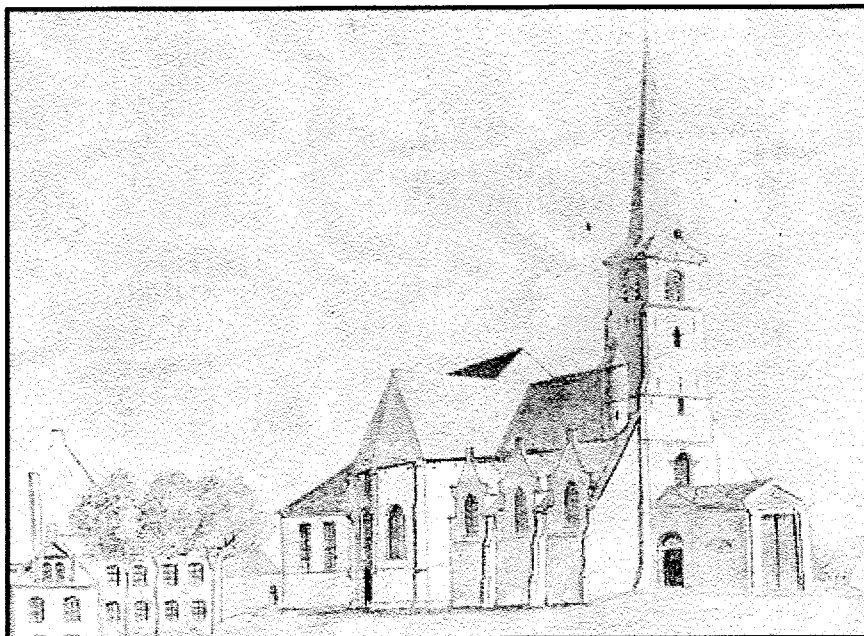

EIGENAARS TE BOOM IN 1686

Niemand betaalt graag belasting. Ook wij niet. Toch zijn we regelmatig - als heemkundigen - blij met het bestaan van deze zo verfoeilijke instelling. Ons huidig belastingsstelsel is nog jong. Het zou echter fout zijn daaruit te besluiten dat in de goede oude tijd belastingen onbekend waren. Belasting werd er geheven op zowat alles. Zo werd zelfs tijdens een bepaalde periode het drinken van thee als een luxe aanzien en dan ook als zodanig belast. Zo brengen de verschillende vormen van tienden, cijnzen en beden - en de manieren van ontduiken ervan - ons een gevarieerd beeld van het leven onzer voorouders.

Er bestond, onder zovele andere, de belasting van de 20ste penning, een jaarlijkse grondbelasting van 5 %, geheven op de waarde van de onroerende goederen. Deze werd door de bedezetters geschat en in een belastingscohier, bedeboek of 20ste penningboek vastgelegd. Aan de hand hiervan werd ook het aandeel van ieder dorp bepaald in de zogenaamde "kwartierslasten", namelijk de onderlinge waardeverhouding bij het verdelen van de gemeenschappelijke lasten tussen de dorpen die samen een district uitmaakten. Voor het Land van Rumst was dit, hoe eigenaardig ook, het kwartier van Turnhout.

De kerk van het oude Boom

Door de godsdienstoorlogen in de 16de eeuw, ziekten, de verandering van bestemming van de grond - veel bos was ondertussen ontgonnen - ingrijpende verandering van het bevolkingsaantal en de nering gedurende de voorbije tweehonderd jaar, was grote mistevredenheid ontstaan bij de bevolking.

Reeds in 1569 had Alva aan de Staten-Generaal een plan voorgesteld om het variërende belastingstelsel en de tijdelijke belastingen te vervangen door een uniforme belasting. Hevig protest deed Filips II in 1574 van die maatregel afzien. Meer dan een eeuw later werd een nieuwe, ditmaal succesvolle poging ondernomen. In de jaren 1680 werd besloten nieuwe belastingboeken samen te stellen, overeenkomstig de reële situatie.

Ieder dorp diende een zo juist mogelijke opgave te doen van zijn gronden, huizen, inwoners en nering. Natuurlijk had dit voor gevolg dat elk dorp zijn toestand zo slecht mogelijk trachtte voor te stellen om zodoende aan een zo laag mogelijke aanslagvoet te geraken. Dat er dus lustig op los gelogen werd aangaande de kwaliteit van de gronden en huizen en de erbarmelijke omzetting van de dorpscafés en brouwerijen hoeft ons niet te verwonderen. Op dat vlak zouden wij nog veel kunnen leren van onze voorouders.

Boom begon met de aanleg van zijn nieuw cohier in 1681. Het definitieve cohier van 1686 zou meer dan honderd jaar onveranderd als basis dienen voor de verdeling der belastingen.

Het rapport, waarvan ook het klad met alle op- en aanmerkingen bewaard bleef, geeft ons een schat aan bijzonderheden over de landbouwgronden, bossen en vage gronden, het toenmalige bevolkingscijfer, het aantal woningen, herbergen en neringen. We laten de beknopte samenvatting volgen van de eigenaars van huizen, land, steenbakkerijen, en de waarde hiervan zoals ze toen geschat werd, waarbij we er aan herinneren dat 1 bunder gelijk is aan 4 dagwanden of 400 roeden of aan 1,2365 ha.

Boom bestond in 1681 uit:

- Vierhonderd en zeven bunderen land, beemd en bos;
- waarvan tweehonderd en tien bunder zaailand, waarvan een zeer klein aantal, namelijk de beste, vierhonderd gulden waard zijn en de minste tweehonderd gulden, dus gemiddeld driehonderd gulden per bunder.
- Er zijn omtrent de zes- à zevenentwintig huizen bewoond door arme lieden of handwerkers zonder enig land er aan, waaronder enige op 's herenstraat op de uithoeken vercijsd zijn, schadelijk aan de velden, bossen, en landen daarnaast liggend.

Na veel over- en weer geargumenteerd werd in 1686 in een "Naerder rapport" de situatie in detail weergegeven. We lichten hieruit in verkorte vorm de algemene omschrijving en de lijst der eigenaars.

Boom besloeg een oppervlakte van 424 bunders, zowel zaailanden, als beemden en bossen, ieder bunder tot 400 roeden, de roede tot 20 voeten, Antwerpse maat.

- Daaronder zijn 227 bunderen zaailanden, van welke 105 bunderen leengoed en de resterende 122 bunderen cijnsgoed.

- Er zijn geen weiden, driezen, vijvers, noch geamortiseerde goederen.
- Daaronder zijn zeven bunderen beemd dijkagie.
- Daaronder zijn ook nog honderdvijftig bunderen oude stokbossen en schommen, waarvan zesentachtig bunders leengoed en de resterende vierenzestig bunderen cijnsbossen zijn.
- Daaronder zijn nog veertig bunderen rooibossen, alle leengoed, geschat op 200 gulden per bunder.

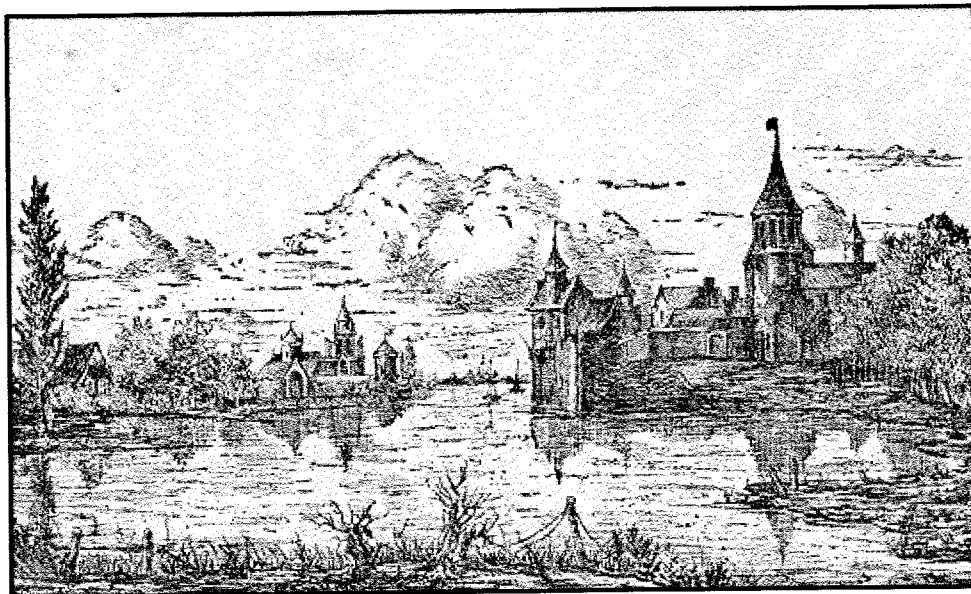
De tienden behoorden toe aan de “eerwaardige heren kanunniken der tweede fondatie van Sinte Pieter te Leuven, verpacht ten jare 1683 voor vijfhonderdtachtig gulden”.

Er werden in totaal 128 huizen geteld, er is een water- en een windmolen. Hieronder zijn ook nog meegerekend 4 brouwerijen en zes herbergen (en 20 steengelagen).

In het dorp waren vier vettewarij winkels, een chirurgijn, een wagenmaker, twee smeden, en twee kleermakers, hun huizen zijn al meegerekend in de voornoemde 128 huizen.

Het aantal communicanten bedroeg ongeveer vijfhonderd salvo justo volgens certificatie van de heer pastoor.

Het dorp was belast met 7360 gulden en 6 stuivers kapitaal.

Boom in de 17de eeuw

Specifieke declaratie en rapport van de goederen, effecten en vorm van lasten rakende het dorp Boom, als volgt:

In den eerste hierna volgen de huizen en het land:

Eigenaar	Aard	Oppervlakte	Waarde
Gijsbrecht Van Bulck:	huis en land,	1 bunder,	500 g.
Peeter Van Bosstraten:	huis en hof,	1,5 vierendeel,	400 g.
- in huur van de heer van Boom,	land,	1 bunder,	300 g.

Magdalena Kennens, weduwe Sebastiaen Teullens

	huis en hof,		300 g.
- in huur:	land,	1 bunder,	300 g.
Guilliam Dilewijns	een huis hof,		600 g.
Nicolaes Francois en consoorten,	huis en hof,		600 g.
Jan Wilms Van Dijck,	huis en hof,		600 g.
Jan Wilms Van Dijck en consoorten:	een steen- en tichelgelaag,	1 bunder,	400 g.
De "behoudkinderen" van Jan Wilms Van Dijck:			
	land,	7 vierendeel,	500 g.
Peeter Wilms van Dijck:	huis en hof,	10 roeden,	350 g.
Jacobus Swerts:	huis, hof en land,	3 vierendeel,	650 g.
Elisabeth Cop (Hendrik's zuster)	huis, hof en land,	6 vierendeel,	600 g.
Anna Cop (ook Hendrik's zuster)	huis en hof,	40 roeden,	200 g.
Adriaen Cop:	huis, hof en land,	40 roeden,	200 g.
Jan en Cornelis Cop, gebroeders:	een steen- en tichelgelaag,	6 vierendeel,	800 g.
	land,	1b 50 roeden,	400 g.
Adriaen Vanden Vliet Janssone:	een steen-en tichelgelaag,	3 vierendeel,	400 g.
Martinus Coveliers:			
in huur van mijnheer Tolincx:	land,	1 bunder,	600 g.
Clement Steylaerts, zusters en broers:	huis, hof en land,	2,5 bunder,	500 g.
in huur van mijnheer Quisthout:	land,	1 bunder,	200 g.
Guilliam Selleslach:	een steen-en tichelgelaag,	1 bunder,	600 g.
	land,	2 3/4 bunder,	575 g.
	land,	2,5 bunder,	661 g.
Rombout Huens: de priesteragie en het beemdeken ernaast tegen de Rupel,			360 g.
	land,	1 bunder,	320 g.
Juffr. De Borger:	land,	0,5 bunder,	100 g.
	land,	2 bunder,	600 g.
Anthony De Bruyn en broer:	een steen- en tichelgelaag,	6 vierendeel,	900 g.
Adriaen Verstrepen en consoorten:	land,	1 bunder,	300 g.
	land,	5 vierendeel,	400 g.
Adriaen Vande Wauwer (de wezen)	een steen-en tichelgelaag,	3 vierendeel,	600 g.
Augustijn Puttemans:	huis en hof,	8 roeden,	300 g.
Jacques Dilewijn en consoorten:	huis en hof,	0,5 bunder,	400 g.
Cornelis Verschueren:	huis en hof,	8 roeden,	400 g.
De wezen Jan Somers en consoorten:	land,	2,5 bunder,	500 g.

De wezen van Jan Somers:	een steen- en tichelgelaag,	0,5 bunder,	500 g.
	land,	1 bunder,	300 g.
	huis en hof,	0,5 bunder,	300 g.
François Addiers:	huis, hof en land,	7 3/4 bunder,	2725 g.
	huis en hof,	8 roeden,	300 g.
Michiel Cremers:	huis en hof,	8 roeden,	400 g.
Cornelis Sloetmaeckers:	huis en hof,	1 gemet,	400 g.
Gillis Verthommen:	huis, hof, schuur en land,	6 vierendeel,	1000 g.
- in huur van Jan De Bruyn:	land,	2 gemeten,	150 g.
Jacques Verheyen:	huis, hof en land,	3 vierendeel,	550 g.
Gillis Van Reeth en consoorten:	een steen- en tichelgelaag,	6 vierendeel,	700 g.
	land in 2 stukken,	7 vierendeel,	400 g.
De wezen van Jan Bosmans:	land,	1,5 vierendeel,	100 g.
Cornelis Dens:	een steen-en tichelgelaag,	3 bunder,	1300 g.
	huis en hof,	16 roeden,	150 g.
	land,	0,5 bunder,	150 g.
Andries Pirions en consoorten:	een steen- en tichelgelaag,	3 vierendeel,	600 g.
	3 stukken land,	2 b. 250 roeden,	550 g.
	huis en hof,	10 roeden,	200 g.
	huis en hof,	1 vierendeel,	150 g.
	huis en hof,	1 vierendeel,	150 g.
Gillis Clement:	huis, hof en land,	1 bunder,	500 g.
Anna De Bruyn:	huis en hof,	10 roeden,	400 g.
	land,	2,5 vierendeel,	150 g.
Elisabeth De Bruyn, haar broers kind	land,	1 bunder,	200 g.
Elisabeth De Bruyn:	huis en hof,	1 vierendeel,	200 g.
Elisabeth Struyff:	huis en hof,	60 roeden,	300 g.
Jan Pauwels:	een steen en tichelgelaag,	3 vierendeel,	500 g.
	land,	0,5 bunder,	100 g.
Elisabeth Pauwels (Jan's zuster):	land,	3 vierendeel,	150 g.
Adriana Pauwels (ook Jan's zuster):	land,	2,5 vierendeel,	175 g.
	huis en hof,	10 roeden,	200 g.
Guilliam Spillemaeckers:	een steen- en tichelgelaag,	3 vierendeel,	500 g.
	2 huizen, samen	0,5 bunder,	400 g.
	land,	6 vierendeel,	450 g.
	huis en hof,	5 vierendeel,	400 g.

	huis en hof,	73 roeden,	400 g.
	land,	2 bunder,	500 g.
	huis en hof,	6 vierendeel,	500 g.
	2 steen- en tichelgelagen,	3 bunder,	1200 g.
met zijn consoorten:	een gelaag,	6 vierendeel,	600 g.
Peeter Roels:	huis en hof,	25 roeden,	600 g.
	huis en hof,	10 roeden,	200 g.
- in huur van de heer Van de Voert	een klein schoorke,		100 g.
Peeter Maes:	land,	1 bunder,	300 g.
- in huur van Cathelijne Van Reeth,	een steen- en tichelgelaag,	1 bunder	600 g.
	land,	2,5 vierendeel	175 g.
Jan De Cort:	land	3 3/4 bunder	1075 g.
Peeter Spillemaeckers:	huis en hof,	13 roeden,	400 g.
Abraham Verstrepen:	huis en hof,	50 roeden,	200 g.
Gillis Van Put:	huis en hof,	60 roeden,	300 g.
François Peeters en consoorten:	huis en hof,	1,5 bunder,	600 g.
Peeter Asselberghs en consoorten:	huis en hof,	70 roeden,	300 g.
	land,	3 vierendeel,	150 g.
Adriaen Vande Vliet:	een steen- en tichelgelaag,	3 vierendeel,	500 g.
	land,	1 bunder,	300 g.
	land,	1 bunder,	200 g.
- Samen met Peter Coveliers:	land,	1 bunder,	200 g.
Peeter Coveliers:	huis en hof,	12 roeden,	400 g.
Jan Coeckelberghs:	huis en hof,	12 roeden,	200 g.
Philip Vertommen en de erfgenamen Beuckelaers:			
	huis en hof,	20 roeden,	300 g.
Mathijs Dilewijns:	huis en hof,	30 roeden,	400 g.
	huis en hof,	10 roeden,	200 g.
	huis en hof,	12 roeden,	250 g.
	land,	3 vierendeel,	150 g.
	land,	3 vierendeel,	250 g.
Cathelijne Spillemaeckers, weduwe Jan Somers, voor de helft tegen haar broer Guilliam:			
	huis en hof,	6 vierendeel,	500 g.
	huis en hof,	75 roeden,	500 g.
	land,	5 vierendeel,	375 g.
	land,	0,5 bunder,	150 g.

Guilliam Nuyens:	huis en hof,	0,5 bunder	
	land,	1 bunder,	300 g.
Peeter De Laet en consoorten:	een steen- en tichelgelaag,	1 bunder,	600 g.
	huis en hof,	80 roeden,	300 g.
Antony Somers:	een steen- en tichelgelaag,	0,5 bunder	400 g.
De kerk:	land,	3 bunder,	900 g.
Geeraert De Bruyn:	een steen- en tichelgelaag,	0,5 bunder,	500 g.
	huis en hof,	3 vierendeel,	300 g.
't Klooster van Muizen:	huis, hof en land	3 bunder,	700 g.
Joos Smets en consoorten:	land,	1 bunder,	200 g.
- samen met Jacobus De Bruyn:	huis en hof,	20 roeden,	150 g.
Andries Haverhals:	een steen-en tichelgelaag,	3 vierendeel,	600 g.
	huis en hof,	20 roeden,	600 g.
- samen met juffr. Maria Jacobs:	huis en hof,	50 roeden,	300 g.
	land,	3 vierendeel,	225 g.
Peeter Van Truyen:	land,	0,5 bunder,	150 g.
Jan Vloeberghs:	land,	3 vierendeel,	120 g.
Michiel Teullens:	2 huizen,		400 g.
François Hendrickx, in huur:	huis en hof,	1,5 vierendeel,	350 g.
Geeraert De Bruyn:	land	6 vierendeel	300 g.
	land	2 gemet,	150 g.
Jan Buelens:	huis en hof,	30 roeden,	250 g.
Adriaen Hallemans in huur van François Van Thienen:			
	huis en hof,	1 bunder,	600 g.
Adriaen Suyers:	huis en hof,	20 roeden,	500 g.
Matthijs Lesonge:	huis en hof,	150 roeden,	350 g.
Jan Coveliers, in huur:	huis en hof,	50 roeden,	700 g.
Jan Boelpaep:	huis en hof,	8 roeden,	300 g.
Barbara Fleurens en consoorten:	huis en hof,	20 roeden,	200 g.
Andries Spillemaeckers:	huis en hof,	50 roeden,	400 g.
	huis en hof,	2,5 vierendeel,	200 g.
	land,	0,5 bunder,	150 g.
	huis en hof,	18 roeden,	380 g.
- samen met zijn consoorten:	land	1 bunder,	200 g.
Mijnheer Campomenoso:	land	5 bunder,	1000 g.
Jan Selleslachs:	een steen- en tichelgelaag,	3 vierendeel,	300 g.

	land,	2 bunder 150 r.	475 g.
	land,	1 bunder,	300 g.
	huis en hof,	12 roeden,	400 g.
	land,	2 gemet,	150 g.
Anna De Bruyn:	huis en hof,	40 roeden,	300 g.
	land,	2 bunder,	400 g.
	land,	2 gemet,	150 g.
Cathelijne Spillemaeckers:	land,	0,5 bunder,	100 g.
Gillis De Jonghe:	huis en hof,	30 roeden,	500 g.
	land,	2 bunder,	500 g.
	beemd,	90 roeden,	100 g.
	huis en hof,	20 roeden,	400 g.
	huis en hof,	0,5 bunder	200 g.
	huis en hof,	50 roeden,	200 g.
Andries Smets:	huis en hof,	12 roeden,	300 g.
Meier Van Gorcum:	huis en hof,	12 roeden,	400 g.
Cornelis Van Dijck en consoorten:	land	7 vierendeel,	350 g.
Jan en Joos Tisson:	land,	2 bunder,	400 g.
Mijnheer Van Tongelen:			
huurder Anthony Vande Wauwer:	huis, hof, schuur, stal en land	7 bunder	1600 g.
huurder Peeter Possemiers:	land,	1 bunder,	300 g.
huurder Clement Steylaert:	land,	4 bunder,	800 g.
Elisabeth Spillemaeckers:	huis, hof, beemdeke en land	0,5 bunder	500 g.
	huis en hof,	120 roeden,	200 g.
Peeter Crauwers en consoorten:	huis en hof,	0,5 bunder	500 g.
Peeter Verhaegen met consoorten:	huis en hof,	50 roeden,	250 g.
Cathlijn Spillemaeckers:	land,	1 vierendeel,	50 g.
Bartholomeus Romael:	huis en hof,	8 roeden,	100 g.
Sr Jan Kenny:	land tevoren schomme,	17 bunder,	3400 g.
	schomme,	7 bunder,	700 g.
	huis, hof en land	9 bunder,	1900 g.
	een steen- en tichelgelaag,	3 vierendeel,	600 g.
	land,	2 1/4 bunder,	450 g.
Mijnheer Schotty:	land,	2 1/4 bunder,	450 g.
	een gelaag met een huiske,	1 bunder,	600 g.
Dominicus Van Breedam:	huis en hof,	20 roeden,	400 g.

	land,	1 bunder,	300 g.
De gemeenschap van alle gegoeden:	beemd, het Boomer broek,	36,5 bunder	900 g
Jacobus De Bruyn:	een steen- en tichelgelaag,	3 vierendeel,	400 g.
	Land,	1 bunder,	200 g.
	huis en hof,	1 vierendeel,	150 g.
De erfgenamen Cornelis Stuyck:	land,	6 vierendeel,	300 g.
De erfgenamen Bosschaert:	huis, hof en schomme,	5 bunder,	150 g.
	land,	2 bunder,	600 g.
	land,	2,5 bunder,	500 g.
	land,	2 bunder,	400 g.
	schomland,	10 bunder	als voren
Maria Breys, wed. Jan Haverhals,	land,	3 vierendeel,	150 g.
De graaf van Broeckhoven:	land,	36 bunder 47 r,	7200 g.

Mevrouw Magdalena Françoise 't Serclaes de Tilly, weduwe van Thomas van Immerseel, graaf van Broeckhoven verklaarde dat zij te Boom bezat:

- een heerlijke laatbank met het recht om meier, griffier en zeven gezwoeren laten aan te stellen, met twee cijnsboeken met een jaarijke opbrengst van 56 g.
- het recht van pontpenningen.
- een plaatske genaamd den Hamer, waar het hout komende uit de Steijlbossen wordt "geschept, alwaer is commende een crick vuijt de scheede om de schepen te laeden",
- de Steijlbossen, groot 71 bunder 1 dagwant, 74 roeden, bestaande uit:

Bossen:

- den Oeverschen elsbos, 12 bunder 500 gulden per bunder
- Elsbos, 2,5 bunder 300 gulden per bunder
- den Omloop en Den Brant, 14 bunder 3 dagw 14 roeden oude bossen, zonder de leien en straten, groot 3 bunder, 500 gulden per bunder

Gerooide bossen

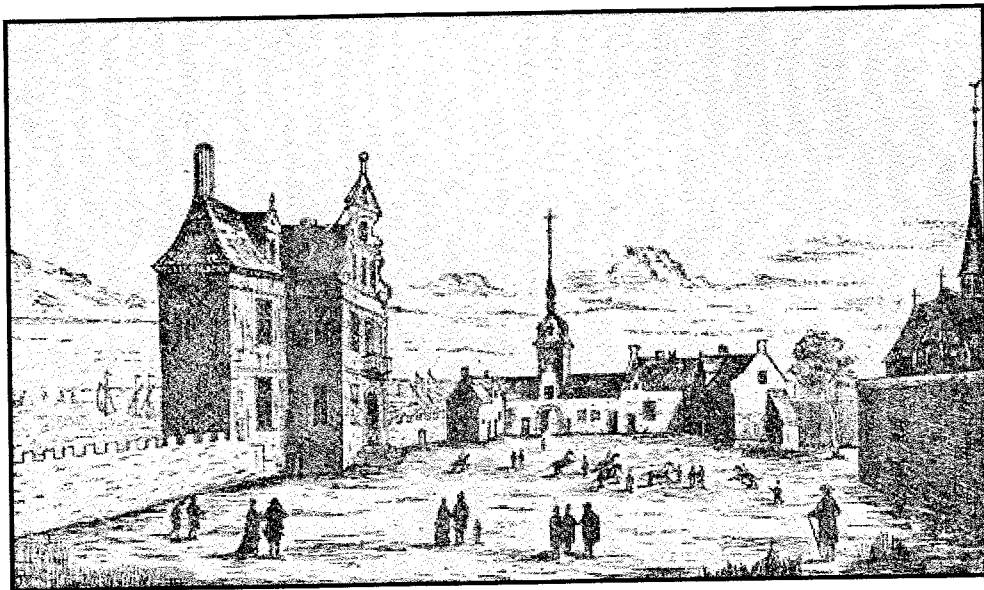
- Zeven bunder twee dagwand tweeëntwintig roeden op de Kreukelenberg
- Vijf bunder twee dagwant negenenvijftig roeden op de Haese
- Veertien bunderen drie dagwant tweeëntwintig roeden op de Reest
- Twee bunderen op de Omloop en de Brant
- Drie bunderen vijftig roeden op den Brant en de Ollezijpe
- Een bunder op 't Moerseijken bosken
- Twee bunder een dagwant op de Vergeirde Heijplecke
- Vijf vierendeel op de Hert Schom

- Een half dagwant Het Biesbemdeken
- Twee dagwant vijftig roeden uit den Oeverschen Bosch

Alles waard 200 gulden per bunder

De bundel bevat eveneens documenten van een proces dat de gemeent voerde tegen Jan Kennie aangaande de betaling van 2995 gulden dorpslasten, verachterd sedert 1674. Hieruit blijkt, dat hij volgende stukken land bewerkte:

- Twaalf bunderen land “den Endenplasch en Wolfsveldhoek”,
- Drie bunder aan “de Cruijskensleije”,
- Vijf bunder “het Peertsgat”,
- Een bunder “de Reelaers”,
- Vijf bunder “den Keuckelbergh”,
- Twee bunder “de Hooge Heije”,
- Anderhalve bunder “de Doncker Schave”,
- Vijf vierendeel “de Hoogen Hulst”,
- Een bunder 150 r. “’t Scheepveld”,
- Twee vierendeel “het Kinderveldeken”,
- Drie bunder “de Quaeij Palm”,
- Een half bunder geleeg,
- Zes en een half bunder in de goederen en de hoeve van Huens.

Het kasteel van Boom

Voor de geïnteresseerde lezer geven wij nog ter inlichting hoe de eigendommen van de heer van Boom evolueerden. Bijna vijftig jaar na 1686, op 17 januari 1733 had de toenmalige heer zijn chronisch geldgebrek op een moderne wijze opgelost: hij had Boom-centrum verkaveld.

Op voornoemde datum leende jonker Michaël Guilielmus Josephus Bosschaert de Boom van vrouwe Maria Catharina Nauts, weduwe van Hubert de Tombeur, 2000 g.

Hij had met wijlen zijn broer jonker Petrus Bosschaert van haar man nog 6000 g. geleend op 14 januari 1725. Hij nam deze nu volledig op zich en ontlast hiervan Peeters erfgenaam jonker Ludovicus Franciscus de Gradin, in ruil voor zijn helft in 3 nieuwe huizen.

Als onderpand van deze lening stelde hij:

- een groot stenen huis genaamd 's herenhof met hovingen, bascour, remisen voor karossen, stallingen, staande rontsom binnen zijn muren te Boom met
- de hofstede en het klein huis op de benedenste hoek van het kerkhof, waarin gehouwen worden alle genechten en wettelijke vergaderingen, en waarvan nu 2 woningen zijn gemaakt met stallen, palende W. het kerkhof, N. de straat naar Rumst, O. de 3 huiskens staande in de straat genaamd O.-L.-Vrouweleike, Z. de straat naar de veerdam en de hoven van de ... 8 nieuwe huizen.
- de plek weide beplant met abelenbomen 1,5 ... genaamd 's heren hoofd, W. Michiel Parijs, Z. de Rupel, O. Hendrik Scheerens, N. de straat tussen 's herenhof en de weide naar de veerdam.
- 3 nieuwe stenen huizen naast mekaar door de gebroeders Bosschaert gebouwd op de gronden genomen uit 's heren hoving en bascour, 't eerste poorthuis te beginnen met het gene bewoond door de heer Merchier, secretaris van Rumst, W. de poort en stallingen van 's herenhof, en de andere 7 kleine huizekens tot en met het gene bewoond door de weduwe Cornelis De Bruyn, O. de wed. advocaat Vereycken, cijnsroerig samen met 4 g. 1 st. waarvan het groot huis moet dragen 18 st. en de andere 7 9 st.
- Dit alles aan hun gekomen uit hoofde van de ouders van jonker Guilielmus Petrus Bosschaert en vrouwe Maria Catharina Bouton.
- zijn 13/14de in een hoeve genaamd Standonck, 16 bunder te Rumst.

Een gelijkaardige bundel voor Rumst (Terhagen) hebben we nog niet teruggevonden.

Leo Vermeulen

Verklaring van enige termen die in dit artikel voorkomen:

Vettewarij: dit was de gewone term voor wat men nu een kruidenierswinkel noemt. Het was doorgaans een winkel waar "vette waren" zoals: olie, traan, smeer, spek, kaarsen en honderde andere dingen verkocht werden.

Communicanten: hiermee bedoelde men de volwassenen, dus al diegenen die zich dienden te houden aan de paasplicht, die vroeger gold vanaf 12 à 14 jaar. Men had ondervonden dat kinderen die deze leeftijd bereikten ook ouder werden. De zwaksten - en de kindersterfte was vroeger groot - overleden vroeger.

Priesteragie: het huis van de priester, de pastorijs. Het kan hier ook de naam zijn van een stuk grond waarop een verplichting rustte ten voordele van de pastorijs.

Stokbossen: oude bossen die in de vroegste tijden behoord hadden tot een domein. Bij de verbrokkeling hiervan werden deze bossen door de nieuwe eigenaars in gemeenschap behouden en bestemd tot het onderhoud van gebouwen of verplichtingen die op het oorspronkelijke gehele domein wogen.

Schommen: hei-achtige, meestal natte, slechte gronden. Met "schom" werd vroeger hazegras of pluimgas bedoeld.

Behoudkinderen: stiefkinderen. Catharina Pauwels, weduwe van koster Guilielmus Spillemaeckers, was hertrouwd met Jan Wilms Van Dijck.

Pontpenningen: beschrijfkosten van doorgaans 5%, te betalen op elke verkoop of hypotheekering van een onroerend goed dat geen leengoed was. Dit betaalde leenverhef.

Bascour: het neerhof gelegen voor een grote hoeve of landhuis.

Bronnen:

- R.A.A., Oud archief Rumst, pak 140.
- R.A.A., Oud archief Rumst, pak 160.